

Zásilku spracovala spoločnosť:
HENRIETA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
PLATENÉ V HOTOVOSTI
820 08 Bratislava 28

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

SVEDECTVO

ročník 20
november 2011
cena 0,60 EUR

11

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

V čísle

Arpád Tarnóczy Zanechajme posolstvo potomstvu	2
Vyhlasenie PV ZPKO	3
Eva Hromjáčková Korporácie nenahradia štát	3
Rokovala Republiková rada PV ZPKO	4
Peter Mulík Nežná revolúcia a slovenská otázka	5
Bernardína Sprušanská Gergély a Móra v mojom osude	6
Eva Hromjáčková Klaus sa obrátil k národu	8
Eva Laucká Dvadsaťdva rokov po...	9
Teodor Streicher Náš rozhovor	10
Kalendár výročí	13

V tomto roku zorganizovali PV ZPKO dva semináre. V Smoleniciach bolo o čom rozprávať aj na terase zámku. Na snímke zľava: Dušan Žingor, Mária Dvorčáková a Margita Zimanová.

Foto Vlastimil Morávek

Zanechajme posolstvo potomstvu

Napísať úvodník do novembrového čísla nášho Svedectva bol naozaj pre mňa veľký problém. Bol by isto aj pre vás, mojich spolumuklov, lebo na tempo takýchto podstatných zmien sme neboli pripravovaní a tréning osemdesiatnikov je nielen riziková, ale najmä ťažká práca. Pripravovať program na 17. november ku Dňu boja za slobodu a demokraciu pri pamätníku na Ružinovskom cintoríne v Bratislave sa ukazuje ako veľký problém. Najmä preto, lebo samotné pozvanie ústavných činiteľov je už samo o sebe problém. A to aj bez pádu vlády.

Viac však myslím na nás, teda na vás všetkých, pretože očakávať aktivity od našich členov, ktorí prežili lágre či gulagy a dnešok prežívajú s podlomeným zdravím ťažko sa pohybujú, je ilúziou. Hľadáme preto cestu, respektíve plnenie toho, čo sme si povedali na sneme. Využime naše Svedectvo na udržiavanie kon-

taktu a organizovanie sa, a najmä na spätnú väzbu. Pochopiteľne, že to predpokladá účasť každého z nás. Obraciam sa aj preto na vás, zabojujete so sebou a podajte svoje svedectvo! Nemusíte chodiť do redakcie, redakcia príde za vami. Len treba o to požiadať. Dať vedieť, že máte záujem. Naše noviny budú zaujímavé, keď tam budú vami prežité životné udalosti, vaše názory na dianie okolo nás.

Sme už veľmi unavení a iste aj precitliveli, čo je v našom prípade normálne. Robí nám problém spomínať, lebo to bolí. A po takýchto spomienkach máme väčšinou aj väčšiu spotrebu liekov. Bohužiaľ, je to tak. Spolieham sa však na vás, lebo viem, že táto časť histórie Slovenska, ktorú sme písali aj my, je posolstvom nášmu potomstvu a to sme Slovensku dlžní.

Arpád Tarnóczy
predseda PV ZPKO

Na titulnej strane: Centrálny pamätník Dňa boja za slobodu a demokraciu na Ružinovskom cintoríne v Bratislave. **Foto archív redakcie**

SVEDECTVO, mesačník

Politických vážňov
Zväzu protikomunistického odboja

Šéfredaktorka:

Ing. Eva Hromjáčková

Redakčná rada:

P. Bielik, Ing. E. Hromjáčková, K. Krivoš,
E. Laucká, I. Mrva, P. Mulík, A. Malacký

Adresa redakcie:

811 06 Bratislava, Obchodná 52

Telefón: 02/5263 8156

Fax: 02/5296 4610

Cena 1 výtlačku: **0,60 EUR**

Celoročné predplatné: **7 EUR**

Predplatné pre zahraničných

abonentov: **45 USD,**

vrátane poštovného

Číslo účtu v Ľudovej banke:

4000128109/3100

Registračné č.:

508/91

EV: 3851/09

Tlač: ART&PRESS s.r.o.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam

Príspevky:

grosling1@stonline.sk

www.pv-zpko.com

ISSN 1338-404X

MATERIÁLY uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

VYHLÁSENIE

Po zmene režimu v roku 1989 sa všetci tí, ktorých komunistický režim pod akoukoľvek zámienkou prenasledoval, očakávali nápravu krívd. Na Slovensku to boli predovšetkým ľudia, ktorí po druhej svetovej vojne sa hlásili k samostatnosti Slovenska a preto boli pražským centralistickým vedením súdení ako vlastizradcovia.

Ďalej to boli príslušníci cirkvi a laickí obrancovia kňazov, ktorí za svoje presvedčenie boli odsúdení na niekoľkoročné ťažké tresty, ba aj na smrť. Tí čo prežili alebo ich potomkovia, po roku 1989 založili organizáciu politických väzňov. Verili, že demokratický režim bude spravodlivý voči všetkým – obetiam i týranom. Nedočkali sa. Vo verejnom živote sa prejavuje nepravosť, nemorálnosť, strata hodnôt.

Žiadame preto všetkých ústavných činiteľov, predstaviteľov cirkvi, politického a verejného života, aby sa stali pokračovateľmi mravného a kultúrneho odkazu našich predkov a dôslednými zástancami slovenskej ústavy a zákonnosti. **Politickí väzni ZPKO**

Pozvánka na pietny akt

Politickí väzni – Zväz protikomunistického odboja, Bratislavský samosprávny kraj, Obvodný úrad Bratislava, Ministerstvo obrany SR pozývajú na pietny akt pri príležitosti 22. výročia Dňa boja za slobodu a demokraciu, ktorý sa uskutoční 17. novembra 2011 (štvrtok) o 11.00 hod. pri pamätníku popraveným a umučeným politickým väzňom komunizmu na Ružinovskom cintoríne v Bratislave.

Korporácie nenahradia štát

Svetová hospodárska kríza vyvoláva nepokoje a napätia v celom svete. Faktom je, že čoraz viac svetového bohatstva sa koncentruje v rukách čoraz menšej skupiny ľudí. Vyjadrené číselne, proti sebe stojí 99 percent ľudí vlastniacich 60 percent svetového bohatstva oproti jednému percentu, ktoré vlastní 40 percent celkového svetového bohatstva. Najbohatších 10 percent dospelých vlastní 85 percent všetkého majetku tejto planéty. Údaje pochádzajú z rozsiahlej štúdie OSN o rozdelení bohatstva vo svete z roku 2000. Samozrejme, že roztváranie nožníc v neprospech nemajetných ľudí sa nezastavilo, naopak ide ďalej s pokračujúcou globalizáciou sveta.

Reálne zmýšľajúci ekonómovia už dávnejšie upozorňovali na neudržateľnosť systému, ktorý priam plošne vysáva kapitál, aby ho zhromažďoval do rúk pár jednotlivcov. Zbedačovanie národných štátov brutálnym spôsobom naštartovala železná lady Margaret Thatcherová vo Veľkej Británii a Ronald Reagan v USA masívnou privatizáciou štátneho majet-

ku. Rovnaká metóda výpredaja ekonomickej podstaty bola použitá aj v postkomunistických štátoch, ktoré v súčasnosti čelia obrovským problémom pri zostavovaní štátnych rozpočtov. Zisky odchádzajú na účty zahraničných korporácií a na chod štátu si vlády musia požičiavať.

SLOVO SVEDECTVA

Rovná daň pre majetných i nemajetných a zavedená pravicovou vládou spôsobuje veľké rozdiely v príjmoch obyvateľstva na Slovensku. Chystaná daňová a odvodová reforma mala ešte viac prehĺbiť rozdiely a skončiť so starostlivosťou štátu o ľudí, ktorí sa sami nedokážu o seba postarať. Vyplýva to z konceptu superhrubej mzdy, ktorý rátať s tým, že už nie zamestnávateľ, ale zamestnanec si mal platiť všetky odvody do Sociálnej poisťovne. Či by mal z čoho, alebo nie. Pri platoch na Slovensku a vysokej nezamestnanosti sa dal očakávať jednoduchý scenár: Zadlžovanie ľudí kvôli platbám poisťovne. Riešenie? Nepovinné poistenie. A to je cesta do pekla. Už dnes nemáme zdravotnícku starostlivosť úplne dostupnú a na patričnej

úrovni, a už dnes minister zdravotníctva dáva pokyny na kamuflovanie situácie v nemocniciach. A čo potom, keď si ľudia nebudú platiť poisťku? S akým dôchodkom bude môcť rátať zamestnanec, ktorého zamestnávateľ skrachoval a on si nemohol platiť dôchodkové poistenie? Aký príspevok budú mať mladé mamičky, keď nebudú mať z čoho platiť do poisťovne? Samozrejme do súkromnej, veď štát rezignoval na svoje poslanie.

Predstava existencie štátu, zbavujúceho sa akejkoľvek zodpovednosti za svojich občanov je v 21. storočí nepredstaviteľná, lebo spoločnosť vracia do obdobia feudalizmu.

Návrh zákona o daniach a odvodoch už bol v prvom čítaní prerokovaný v parlamente. Isteže jeho prijatie by malo obrovský dopad najmä pre politických väzňov, viac menej odkázaných na solidaritu zdravých a zamestnaných ľudí. Pád vlády zabránil tomuto nehumánnemu paškvilu vari natrvalo. Azda už nijaká strana v budúcnosti nepríde s návrhom, ako obrať žobrákov aj o palicu.

Eva Hromjáčková
šéfredaktorka

Rokovala Republiková rada PV ZPKO

Arpád Tarnóczy: Začnime od seba

V dňoch 25.-27. októbra uskutočnilo sa zasadnutie Republikovej rady PV ZPKO v Dolnom Smokovci. Súčasťou programu bol aj seminár zameraný na vnútorné otázky organizácie. Zúčastnilo sa ho takmer 40 členov organizácie. Podujatie viedol predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy a podpredsedníčka organizácie Anna Fodorová. Anton Malacký, podpredseda PV ZPKO zo zdravotných dôvodov do Tatier nepricestoval.

Arpád Tarnóczy zdôraznil dôležitosť vzájomných stretnutí, najmä, ak sa konajú v takom náboženskom prostredí, akým bol Dom charity v Dolnom Smokovci. Poukázal na skutočnosť, že bývalí politickí väzni sú priamymi pamätníkmi udalosti rokov 1939-1990, ktoré nie sú spracované v školských učebniciach. Slovenská historiografia nebola slobodná. Pracovala pod vonkajšími tlakmi a preto vyzval členov organizácie, aby odovzdávali svoje spomienky deťom a vnukom, lebo ako povedal, „kto nemá vlasť, nemá rodinu“. Upozornil na zhubné tendencie istých kruhov, ktoré sa usilujú rozbiť rodinu a zničiť civilizáciu. „Slovenské médiá sú pokrivené, odvádajú pozornosť ľudí k podružným témam, ktorými požíerajú náš čas“, konštatoval a vyzval, aby sa spoločenstvo PV ZPKO nenechalo vtiahnuť do mediálnych hier a zostal im čas na veci zásadného významu. Mediálna propaganda dokáže z ľudí

urobiť poslušný nástroj vlastných záujmov.

Arpád Tarnóczy ďalej informoval účastníkov stretnutia o programe ku Dňu boja za slobodu a demokraciu 17. novembra v Bratislave. Pietna spomienka sa uskutoční pri centrálnom pamätníku na Ružinovskom cintoríne a odtiaľ sa účastníci presunú k pamätníku v budove NR SR. Vzhľadom na to, že v tento deň je v parlamente deň otvorených dverí, môžu sa členovia PV ZPKO priamo stretnúť s politikmi a tlmočiť svoje požiadavky a názory. Taktiež podal správu o súčasnom stave členskej základne, ktorej počet je 1318 osôb.

Anna Fodorová podrobne informovala o stave hospodárenia s finančnými prostriedkami. Aj ona zdôraznila, že dôležitejšie než peniaze je skutočnosť, že sa tu môžu stretnúť. Výpadok z ročného rozpočtu 43 tisíc eur je vysoká suma, ktorá sa nedá nahradiť sponzorsky. Žiadala regionálne pobočky, aby hľadali možnosti ako znížiť na najnižšiu mieru financovanie svojich kancelárií. Napriek zlej finančnej situácii organizácia aj na budúci rok naplánovala tri semináre, na ktorých sa budú zaoberať komunistickou tyraniou od roku 1945 až do obdobia osemdesiatych rokov, kedy nadobudla miernejšiu podobu.

Vyjde kniha o PV ZPKO?

Ing. Martin Hagara a MUDr. Teodor Streicher hovorili o aktivitách regionálnej organizácie v Prievidzi. Pri príležitosti 10. výročia úmrtia profesora Rudolfa Juríka pripravujú odborný seminár. Zúčastnia sa aj pietneho aktu v Bratislave 17. novembra.

Mária Šidová v súvislosti so

sponzorskými peniazmi upozornila, že ak si chcú politickí väzni zachovať nezávislosť, musia sa uskromniť. Ružomerská pobočka pripravuje pri príležitosti 60. výročia popravy Tomáša Chovana pietnu spomienku v Hubovej, ktorá sa uskutoční 10. novembra.

Bernardína Sprušanská zo senickej pobočky pripomenula osobné stretnutie s Jánom Havlíkom, ktorého obec Dubovce navrhuje na blahorečenie. Z väzenia sa vrátil vo veľmi zlom zdravotnom stave až napokon zomrel v Skalici na ulici.

Vojtech Ottmar uviedol, že trnavská regionálna organizácia pripravuje okrem pietnej spomienky 16. novembra v Trnave aj cestu loďou k pamätníku zastrelených v Devíne.

Ladislav Babala informoval o problémoch, ktoré má organizácia v súvislosti s nemožnosťou nadviazať kontakt s vedením mesta.

V diskusii spomenul predseda PV ZPKO úspešný tandem Porubský/Kovačovský pri zabezpečovaní rekonštrukcie pamätníka v Ružinovskom cintoríne v Bratislave.

Od viacerých účastníkov zaznelo, že organizácia sa postupne omladzuje o priamych potomkov bývalých politických väzňov. **Štefan Novák, predseda košickej regionálnej organizácie a hlavný usporiadateľ stretnutia dal návrh, aby sa knižne spracoval profil organizácie PV ZPKO. Návrh bol prijatý a súčasne republiková rada schválila komisiu na vypracovanie knižného vydania publikácie. Poďakovanie za vzhľadnú organizáciu stretnutia a jej priebeh vyjadrili účastníci Márii Dvorčákovej, z pobočky v Spišskej Novej Vsi.**

Eva Hromjáčová

Nežná revolúcia a slovenská otázka

Problém slovenskej národnej identity a slovenskej štátnej suverenity sa v Nežnej revolúcii otvoril ako problém vzťahu Čechov a Slovákov. Po odstránení komunistickej totality s jej marxisticko-leninskou ideológiou, uznávajúcou nadradenosť proletárskeho internacionalizmu nad princípom sebaurčenia národov, slovenský národ ostával súčasťou zvláštneho národne duálneho (pôvodne hybridného) česko-slovenského štátu. Od vzniku tohto štátu bolo jeho vnímanie odlišné. Ináč ho vnímali Česi a ináč uvedomelí Slováci.

V nežnej revolúcii 1989 – 1990 sa odstránením ideologického tlaku komunistickej strany znovu otvorila slovenská otázka. Pri uplatňovaní národnej identity Slovákov a štátnej suverenity Slovenska sa angažovala najmä Slovenská národná rada (prijatie štátnych symbolov Slovenskej republiky atď.) a vláda Slovenskej (socialistickej) republiky. Významný impulz ich aktivitám dával slovenský politický exil, ktorý sa k tejto línii hlásil, ako aj novovzniknuté politické subjekty (KDH a SNS), ale aj občianske združenia (Štúrova spoločnosť a ďalšie). České politické elity si na základe solídnej analýzy aktuálneho stavu uvedomili, že v podmienkach parlamentnej demokracie sa slovenská

Peter Mulík počas seminára v Smoleniciach.

Foto Vlastimil Morávek

otázka bude stále otvárať, pričom slovenské predstavy o dualistickom usporiadaní sa v jednotnom štáte nedajú realizovať.

Tabuizovaný slovenský štát

Revolučné zoskupenia (Občianske fórum a Verejnosť proti násiliu) otázku štátoprávneho postavenia nepovažovali za primárnu a iba ad hoc sa vyjadrili k niektorým jej aspektom. Medzi českými a slovenskými revolučnými elitami, ale najmä medzi slovenským a českým obyvateľstvom, existoval výrazný rozdiel v pohľade na víziu demokracie. Pokiaľ česká

spoločnosť videla ako vzor demokracie Masarykovu Československú republiku (1918 – 1938), väčšina slovenských elít tento pohľad nezdieľala. Paradoxne sa však väčšina Slovákov nestotožňovala ani s víziou samostatného štátu. Zrejme tu zohrávala negatívnu úlohu permanentne potláčaná a tabuizovaná téma slovenského štátu, ale aj pre slovenský vývoj 19. a 20. storočia typický minimalizmus pri formovaní politických programov slovenskej národnej identity a štátnej suverenity.

Nastolenie parlamentnej demokracie po Novembri 1989 vytvorilo podmienky pre slobodu slova, slobodu spolčovania a voľný prenos informácií. Alternatíva úplnej slovenskej štátnej suverenity sa vo vývoji nedala ďalej nijakým spôsobom tabuizovať ani utlmiť. Zodpovední politici si túto skutočnosť uvedomili a správne predpokladali, že sústavné otváranie „slovenskej otázky“ by bolo v demokratickom štáte legitímne, ale spôsobovalo by nestabilitu podobnú situácii v I. ČSR. Preto radšej zvolili zánik Česko-Slovenska a vznik dvoch samostatných štátov.

Voľné chvíle pri harmonike v Dolnom Smokovci.

Foto Kazimír Krivoš

Peter Mulík

Bernardína Sprušanská dnes. Na snímke vpredu.

Foto Vlastimil Morávek

Môjho otca zatvorili 3. mája 1951. Bola som na základnej škole. Po jej skončení som chcela pokračovať na strednej. Povedali mi však, že nielen na strednú školu, ale ani na učňovku, ba ani do zamestnania nebudem smieť chodiť, lebo som dcéra politického väzňa, vyvrheľa ľudskej spoločnosti. Bola som bezradná a rozmýšľala, čo ďalej. Nechcela som sa len tak ľahko vzdať. Bála som sa doma priznať, o čom uvažujem, lebo som stále mala na zreteli, čo s nami zasa budú komunisti robiť, hlavne s matkou.

Jedného dňa som doma povedala, že idem do Skalice. Ja som sa však vybrala na úrad práce. Akoby ma viedol môj anjel strážca, lebo keď som tam prišla, bol tam len súdruh vedúci. Ostatní sa rozišli agitovať do baní v Ostrave. Opýtala som sa ho, či by mal čas vypočuť ma. Súhlasil. Povedala som mu všetko o otcovi, celý príbeh, že otec je odsúdený na 20 rokov a ja že nesmiem chodiť ani len do práce, hoci som chcela študovať. Ten človek sedel a počúval, ani raz ma neprerušil. Nakoniec som mu povedala, či vôbec má môj život cenu, a že, veru, rozmýšľam o všeličom. Keď som skončila, myslela som si, že na mňa zavolá žandárov, a že ma dá zatvoriť. On mi však povedal: „Slečna Zimko-

Zo života detí politických väzňov

Gergély a Móra v mojom osude

vá, ja vám poradím, ale nikdy ste tu neboli, a my dvaja sme sa nikdy nevideli, a ja vás nepoznám. Poradím vám len jedno, neuchádzajte sa o učňovku, ktorá má podnik v skalickom okrese. Lebo viete, oni vedia bohovať a búchať do stola len na okrese, inde sú sprostí. Ja za vás dostanem, ale azda si to obhájam. Nikomu nič nehovorte, kým nenastúpíte do učilišťa.“ Ten súdruh sa volal pán Gergély.

Bola som prekvapená a zaskočená. Pekne som sa poďakovala a odišla som. Na námestí som vošla do obchodu s obuvou a opýtala som sa, či by nezobrali učnicu. Bol tam vľúdny vedúci a to mi dodalo odvalu. Odvetil: „Slečna, ja sa opýtam na podnikovom riaditeľstve v Bratislave, či to môže byť.“ Taktiež som sa mu predstavila, kto som, čo som. Povedal mi, že to skúsi, aby som prišla aj s matkou o týždeň. Volal sa pán Móra.

Keď som prišla domov mala som

síce obrovskú radosť, ale aj malú dušičku, ako to povedať. Musela som s pravdou von. Matka so sestrou nevedeli čo povedať, začali plakať. Plakali sme všetky tri z neistoty, čo zasa budú komunisti s nami robiť. Za týždeň som išla do Skalice spolu s matkou. Pán vedúci nás zavolať do skladu a povedal: „Je tu žiadosť na vyučenie, treba ju podpísať. Všetko som o Vás povedal aj na podniku. Súhlasia.“

Nikomu sme nepovedali ani slovo. Keď som v septembri nastúpila do učenia, spočiatku sa nič nedialo. Ale ľudia ma tam videli, takže sa to dozvedeli aj naši komunisti. No nič sa nedialo. Vedúci mi vybavil aj príspevok na obedy a keďže všetci obchodníci chodili obedovať do okresnej jedálne, všetci sme sa tam stretávali. Neraz aj s mojim dobrodincom Gergélym. Tvárili sme sa, že sa nepozná-

me, a ja od strachu čo bude, som ho ani nepozdravila. Raz sme sa na schodoch stretli sami dvaja. Keď som ho pozdravila, povedal mi: „Slečna, už som za Vás veľmi dostal, ale je to dobré, nič Vám neurobia, tak ako som povedal, ďalej nepôjdu.“ Odvtedy som ho už vždy pozdravila, strach poľavil. Ten pán je už dávno mŕtvy, ale ja, keď si na to spomeniem, i teraz mu ďakujem. Za ľudskosť.

Bola som vždy najlepšie hodnotená učnica. Pri záverečných skúškach som dostala ako najlepšia učnica knihu od Antonína Zápotockého Červená žiara nad Kladnom. Mám doma nespočetne veľa kníh, ale túto medzi nimi nenájdete.

Verím, že ma na mojej životnej ceste viedla Božia ruka a môj anjel strážny, lebo inak by sa také niečo nemohlo za komunistickú totalitu podať. Stretnúť statočných súdruhov.

Bernardína Sprušanská

NAZARET založil Beňo

Pri hrobe saleziána dona Jána Augustína Beňu v obci Prestavky sa 10. októbra t.r. uskutočnila pietna spomienka pri príležitosti 90. výročia jeho narodenia.

Patril medzi odvážnych spolubratov, ktorý smelo vychovával mládež a mladé rodiny v kresťanskom duchu. Nedal sa zastrašiť ani protináboženským režimom. Riadil sa životným heslom: „Láska Kristova nás pohý-

na.“ Bol zakladateľom hnutia NAZARET, ktorého cieľom bolo formovanie novej generácie cez kresťanskú výchovu a všestrannú pomoc rodinám.

Na pietnej spomienke sa zúčastnila predsedníčka Okresnej pobočky PV ZPKO v Žiari nad Hronom Margita Zimanová. V roku 2008 táto okresná pobočka politických väzňov odhalila kňazovi Jánovi Augustínovi Beňovi pamätnú tabuľu na priečelí kostola Najsvätejšej trojice v obci Prestavky.

Margita Zimanová
Žiar nad Hronom

Ukrutnosti z Ilavy

Regionálna pobočka PV ZPKO v Ilave zorganizovala 6. októbra tohto roku odhalenie pamätných tabúl politickým väzňom a biskupovi Jánovi Vojtaššákovi na vonkajšom väzenskom múre vo vchode do chrámu Všetkých svätých v Ilave. Na pietnej spomienke sa zúčastnili aj zástupcovia RO PV ZPKO v Trenčíne, za mesto Ilava Ing. Ľubomír Turcer, riaditeľka ZŠ Mgr. Oľga Ďurechová, riaditeľka OA Mgr. Dana Škultétyová a správca ilavského rímskokatolíckeho dekanátu Peter Jurčík.

Prítomní sa oboznámili s postupom blahorečenia biskupa Jána Vojtaššáka a s jeho strastiplným životom. Predsedníčka RO PV ZPKO v Ilave Hedviga Slivková pripomenula dôležitosť pripomínania si protiprávneho a neľudského konania komu-

nistickej zlovôle práve v okolí mesta Ilava.

Po roku 1990 sa čoraz otvorenejšie začalo hovoriť aj o hrôzach páchaných dozorcami v ilavskej väznici. Tzv. komunistickí partizáni – dozorcovia nepríčetne prenasledovali všetkých služobníkov Božích. Predovšetkým dnes už nebohý V. B. kruto zaobchádzal, lynčoval a týral najmä biskupa Jána Vojtaššáka. Po roku 1990 sa vyhovárал, že to musel robiť lebo vraj ak by to tak nerobil, boli by ho prepustili.

Ešte aj dnes niektoré skupiny pripisujú Vojtaššákovi skutky, ktoré nikdy nevykonali. Bol väznený preto, že dôsledne naplňoval svoje kresťanské poslanie. Zhromaždenie v Ilave sa modlilo za skoré vyhlásenie biskupa Jána Vojtaššáka za blahoslaveného.

Marián Burík

Účastníci pietnej spomienky pri odhaľovaní pamätných tabúl v Ilave.

Foto archív autora

Memoriál Buzalku

Vo Svätom Antone sa 15. októbra t.r. konal memoriál Michala Buzalku, na ktorom sa zúčastnili členky Okresnej pobočky Politic-

kých väzňov ZPKO v Žiari nad Hronom. Pred sv. omšou v kaplnke Nanebovzatia Panny Márie v kaštieli vo Svätom Antone sa účastníčky memoriálu modlitbou poklonili pamiatke biskupa Buzalku pri jeho hrobe, kde položili kyticu kvetov a zapálili sviečky.

Michal Buzalka sa narodil vo Svätom Antone 18.9.1875. V roku 1908 bol vo Viedni vysvätený za kňaza. Bol prvým rektorom bratislavského seminára. Biskupskú vysviacku prijal v Ríme v roku 1938. V rokoch 1940-1945 zastával úrad vojenského vikára. Štátna bezpečnosť ho zaistila 12. júla 1950 a následne ho Štátny súd odsúdil vo vykonštruovanom procese za velezradu na doživotné odňatie slobody. Zomrel po predchádzajúcich väzenských útrapách 7.12.1961. V roku 1964 previezli jeho ostatky do rodinnej hrobky vo Sv. Antone. V roku 2000 začal proces jeho blahorečenia. Od roku 2003 sú jeho telesné pozostatky uložené v krypte katedrály sv. Martina v Bratislave.

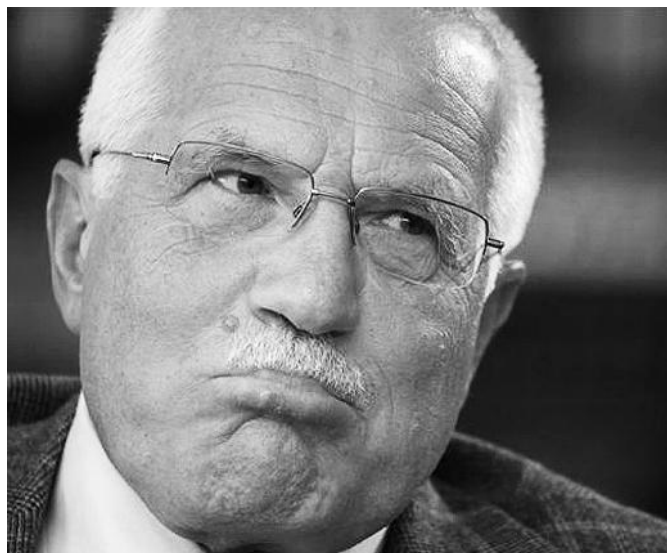
Otec biskup Michal Buzalka je nepochybne trvalou ozdobou medzi duchovnými osobnosťami slovenského národa. Celý jeho život sa niesol v znamení kríža. Jeho krédom bola viera, nádej a láska. Vďaka svojej добрote a veselej myslí si získal srdcia mnohých ľudí.

Margita Zimanová
predsedníčka OP PV ZPKO
v Žiari nad Hronom

Klaus sa obrátil k národu

Hovoriť o kresťanských tradíciách v Českej republike čitateľom Svedectva je prinajmenšom trúfale. Už z toho dôvodu, že ide o generáciu ľudí, ktorá má osobné skúsenosti zo stretov s českou politikou najmä z povojnového obdobia. Nenávisť českej politickej reprezentácie ku kléru viedla ku kolosálnym represáliám voči cirkevným hodnostárom, ale aj voči úprimným veriaci. Takmer sa nechcelo veriť vlastným ušiam, keď v televíznej relácii Pošta pre teba jeden z hostí spomínal na bývalého prezidenta SR Jozefa Tisa, ako jemu a 800 deťom zachránil život. Dodnes totiž nie sú Slováci schopní slobodne diskutovať o období 1. slovenskej republiky a o jeho predstaviteľoch, na čele s kňazom. Slováci sa vždy hlásili ku kresťanstvu. Dôkazom ich hlbokej viery sú aj bývalí politickí väzni. Naopak, Česi sú známi ako reformátori cirkvi, najznámejší Ján Hus. Preto v štáte, ktorý sa pýši tým, že je najateistickejší v Európe, sa neočakávajú vyznania politikov smerom ku kresťanstvu.

A predseda. Ostatné prejavy prezidenta ČSR Václava Klause prekvapujú. Preto, že z pragmatického politika, tvorcu kupónovej privatizácie, politika, ktorému nesmrdeli špinavé peniaze, ktorý fakticky zrealizoval transformáciu národného hospodárstva do súkromných rúk, politika, ktorý nikdy neprejavoval záujem o nejaké hodnotové kritéria sa stal politik, ktorý vyzýva cirkev, že „by mala svoju významnú autoritu v nezanedbateľnej časti celej českej verejnosti uplatňovať viac a hlasnejšie i v celospoločenskej debate“. Klaus to povedal na Národnej Svätováclavskej púti v Starej Boleslavi 28. septembra t.r. A povedal ešte veľa závažných myšlienok, nekorešpondujúcich s neoliberalizmom, ktorý ešte donedávna vyznával. Z Klause eurooptimistu sa však stal euroskeptik a zástanca konzervativiz-

mu. Klause odrazu vyrušuje, že vlastenectvo je vydávané za šovinizmus, že sa rozpadáva hodnotový systém, „ktorý ešte donedávna charakterizoval a vlastne i definoval našu civilizáciu, náš civilizačný okruh, svet, ktorý nazývame Západom, našu Európu, ku ktorej patríme a vždy sme patrili“.

Nuž, konečne aj na českej strane existuje politik, ktorý si spomenul na základy kultúrnej podstaty našich národov. Zatiaľ na slovenskej strane, od násilného prerušenia civilizačnej kontinuity v roku 1945, sa podobným diskusiám „úspešne“ vyhýbame. Napokon aj zásluhou roztrieštenosti bývalých politických väzňov, ktorí predovšetkým majú morálne právo hovoriť o otázkach hodnotovej orientácie spoločnosti.

Eva Hromjáčová

Rodina

Tradičné slová „otec“ a „matka“ budú v Británii nahradené oficiálnymi výrazmi rodič 1 a rodič 2. Tieto výrazy budú používané v oficiálnych dokumentoch. Úrady rozhodli urobiť tento „politicky korektný“ krok preto, aby vyhoveli párom rovnakého pohlavia. Experti sú si však istí, že táto záležitosť nie je vecou požiadaviek istých sociálnych skupín. Toto rozhodnutie je ďalším krokom k zničeniu rodiny.

Slová „otec“ a „matka“ odstránia z britských žiadostí o pas do decembra 2011. Ide o úspech skupiny Stonewall, ktorá bráni práva sexuálnych menších. Americké ministerstvo

zahraničných vecí sa pokúsilo to isté urobiť už skôr, ale nakoniec bolo rozhodnuté tieto slová z amerických žiadostí o pas neodstraňovať.

Vlani vydal Európsky parlament brožúru, v ktorej odporúča nepoužívať slová „pani“ a „slečna“ vo všetkých jazykových variáciách. Z pohľadu EP predstavuje používanie takýchto slov diskrimináciu žien, pretože priamo naznačuje ich sexuálnu identitu.

Pavel Parfentjev, predseda medziregionálnej verejnej organizácie „Za rodinné práva“ uviedol: „Skutočne ide o závažný medzinárodný trend. Začal už v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch ako silné hnutie na obranu práv sexuálnych

menších. **Existovali organizácie, ktoré sa pokúšali brániť dokonca práva pedofilov, ktorí, verili, že majú tiež právo na svoje sexuálne preferencie. Tieto organizácie verejne oznamovali, že ich cieľom je zničenie rodiny.** Následne, pod tlakom verejnej mienky, sa mnoho aktivistov rozhodlo od verejných prejavov vo svojich aktivitách ustúpiť. Prešli pod rúšku ochrany ľudských práv. Takto dnes pristupujú k právam detí. Myslia si, že deti musia byť chránené pred despotizmom svojich rodičov - teda pred akoukoľvek formou tradičnej výchovy. Aby to dosiahli, musia najskôr zničiť tradičnú rodinu a urobiť z rodiny firmu.“

Z portálu: www.zvedavec.org

Dvadsaťdva rokov po... (... a ako ďalej)

Nuž, áno, to je tá večná otázka. Koncom tohto mesiaca totiž uplynie rovných dvadsaťdva rokov od „nežnej“ a my všetci sme nielen starší, ale aj, trúfam si pomyslieť, skúsenejší; vieme, čo všetko sme dosiahli a čo všetko by sme robili inak, keby sme totiž nielen mohli – ale aj vedeli!

Hodnotenie toho všetkého, čo sme dosiahli, ale aj toho, čo by sme dosiahnuť mali a mohli, nechávam povolanejším. Isté ale je, že žijeme v demokratickom, slobodnom, navyše chvalabohu, aj samostatnom štáte a to je skutočnosť, z ktorej sa môžeme len tešiť. Veľa je, pravdaže, toho, čo nás rozčuľuje, všeličo sme si (možno v tej eufórii zo slobody) predstavovali inak, možno sme naozaj boli aj neskúsení, aj naivní. Veľa je toho, čo nám rok 1989 priniesol, mnoho toho, o čom bude musieť zabojsť najmä mladá, myslím, že aj dosť dravá generácia. Len od nej bude záležať, ako pôjdeme ďalej. Dopredu, alebo dozadu. A či jej bude Slovensko, to slobodné a demokratické, naozaj ležať na srdci.

Kultúra je o hodnotách

a k nim, myslím si, patrí aj úcta voči vlastným dejinám (ale na to ich musíme najskôr aj poznať), aj vďaka voči tým, čo tú slobodu priniesli a prebojovali pred stáročiami, či desaťročiami. A tak som, napríklad, presvedčená aj o tom, že ste si práve vy, politickí väzni komunizmu, už dávno zaslúžili oveľa viac, než ste dostali. S vami aj disidenti aj všetci, čo akoukoľvek mierou prispeli k pádu totalitného režimu, na ktorého praktiky sa tu pomaly zabúda, lebo máme, pravdaže, iné starosti. Alebo tu, žiaľ nie je nič dôležitejšieho, ako to povestné zlaté teľa. Od rána do večera a od večera do rána!

Lenže kultúra národa, to sú hodnoty. Medzi nimi aj hrdosť, aj rozvaha, aj snaha učiť sa z histórie. V tom

ostatnom a vlastne vo všetkom vymenovanom sme neobstáli, naopak prepadávame. A tak teda – začnime tou hrdosťou. Národným sebedomím.

Lebo my nielenže nevieme byť vďační vám a vôbec obetiam totality ako takým, my nevieme byť vďační ani tým, čo sa tu zaslúžili o to, že ešte hovoríme po slovensky. My akoby sme vôbec nevedeli byť vďační nikomu, od Svätopluka, Rastislava, od Štúrovcov po Hlinku, od – načo pokračovať. Azda len vieme ešte vlastný dejepis, azda nás to naučili v školách, ktorých učiteľia tak veľmi protestujú proti nízkym platom. A médiá, najmä tie veľké a rozhodujúce? Ukážte mi jediné noviny, ktoré patria slovenským majiteľom. Okrem Slovenského rozhlasu a s ním spojenej Slovenskej televízie tu niet veľkého a určujúceho média, ktoré by bolo v slovenských rukách. A tak sa potom nečudujeme o čom všetkom ešte aj dnes, áno, dnes, rozhoduje cudzí kapitál. Zo západu, aj juhu – predovšetkým... A tomu naozaj nejde ani o slovenskú históriu (práve naopak), ani o našu národnú hrdosť. Budeme sťahovať Štúra? To je ten najlepší príklad za všetky. To je to, čo dvíha tlak nielen mne, čo som natoľko stará, že som bola osobne pri odhaľovaní jeho súsošia na tom jeho námestí pri Dunaji v Bratislave.

A vtedy nikto nepremýšľal, či tam patrí, alebo nie, ako nepremýšľali o tom ani v Modre, ani v Bánovciach nad Bebravou, a možno aj inde po celom Slovensku. Odstahujeme ho, aby sme tam mohli umiestniť repliku panovníčky Márie Terézie – asi aj s jej uhorskou družinou – lebo tam stála, kým ju po I. svetovej vojne nezlikvidovali čs. legionári. Brutálne a surovo, o tom niet pochýb. Ani o tom, že to bolo veľké sochárske dielo. Lenže:

Z toho istého miesta odstránili komunisti sochu M. R. Štefánika a vrátili sme ju k Dunaju, do Eurovey, kde sa

vynikajúco vyníma a ani v tomto prípade nikomu nezišlo na um, sťahovať Štúra (bohvie kam), aby v hlavnom meste Slovenska urobil miesto. A teraz akurát habsburskej panovníčke, čo ako osvietenej, ktorej potomci zamietli so Štúrovcami tak, ako to hádam všetci zo škôl vieme! No, a ja si dnes, dvadsaťdva rokov po „nežnej“ musím vypočuť v rozhlase hovorca Bratislavského okrásľovacieho spolku, ktorý vyhlási, že bojovať za to, aby socha Štúra zostala tam, kde je, sa rovná – fetišizmu! Tak Štúr je, prosím, akýsi fetiš! Ak ste nevedeli, aby ste vedeli, kam sme to až dotiahli!

Na Bratislavskom hrade,

pod ním, aj okolo neho je miesta pre Máriu Teréziu bárskoľko! Napokon, aj tam chodila za vlastnou dcérou a teda aj tam patrí. A na tom Námestí slobody, kam chcu, vraj, premiestniť Štúra (hoci s ním nikdy nič nemal) už dávno malo stáť čosi iné: pamätník, socha, súsošie bojovníkov proti komunizmu, teda politickým väzňom, disidentom, aj tým zastreleným na hraniciach. Ani len na to sme sa po celých dvadsaťdva rokov slobody nezmohli, ale zato vieme žabomyšie vojny na tému, či je Svätoplukov kôň v poriadku a kde budeme sťahovať jednu z najväčších osobností Slovenska vôbec. A čo na to Ministerstvo kultúry SR, čo Spolok slovenských spisovateľov, čo Historický ústav Ľudovíta Štúra SAV, čo Slovenský syndikát novinárov a – mám pokračovať? Mohla by som, ale azda netreba. Zbudíme sa, vážení, aby sme tu o tých ďalších dvadsaťdva rokov ešte vôbec boli, aby sme vedeli, kto vlastne sme a komu za to, že tu sme, aspoň trochu vďačíme.

Zatiaľ robíme všetko preto, aby sa na veci najväčšie čo najskôr zabudlo. Naša chyba a naše omyly.

Eva Laucká

Nesplnili sa naše predstavy o slobode

MUDr. Teodora Streichera priviedla na svet pôrodná babica, ktorá bola matkou neskoršieho kardinála Korca. Stalo sa tak v Bošanoch 9. októbra 1931. V období prvej Slovenskej republiky sa rodičia Teodora Streichera, obaja učители, prejavovali ako iní slovenskí vlastníci. Otec bol členom Hlinkovej slovenskej ľudovej strany aj Hlinkovej Gardy. Povojnové represálie rodiny navyždy poznačili život Teodora Streichera. Svoje osobné presvedčenie nikdy ostentatívne neprejavoval a skôr sa usiloval presadiť sa odborne. Medicínu končil v roku 1956 a do dôchodku odišiel v roku 1991. Takmer celý svoj aktívny život rezignoval na akúkoľvek spoločenskú angažovanosť. Má dve dcéry, jedna žije v Nemecku, druhá v Prahe, on sám s manželkou v Bojniciach.

Dopredu ste našu redakciu upozornili, že nemáte status politického väzňa, ale sa ním cítite. Čo je dôvodom tohto vášho rozpoloženia?

Kategória politických väzňov komunizmu sa ráta len od februárového puču komunistov v roku 1948, čo vnímam ako krivdu. Lebo komunisti vyčíňali hneď po druhej svetovej vojne, keď obsadili všetky silové ministerstvá v ČSR a poverenictva na Slovensku. Môjho otca pozbavili zamestnania a po krutom vyšetovaní 3.12.1945 na žandárskej stanici v Topoľčanoch ho uväznili v Justičnom paláci v Bratislave. Spolu s ním v tú osudnú noc z 3. na 4. decembra 1945 tak dobili pána Tibora Benkoviča, že svojim zraneniam podľahol. Preto sa cítim byť synom politického väzňa.

Prečo vášho otca zaistili a väznili?

Teodor Streicher

Otec bol za slovenského štátu na miestnej úrovni dosť angažovaný. Bol učiteľ a tam sa nedalo nič nerobiť. Bol presvedčený Slovákom, konal, ako mu kázalo svedomie. Bol členom Hlinkovej slovenskej ľudovej strany (HSLS) i Hlinkovej gardy a to nikdy nepoprel. Z 3. na 4. decembra 1945 ho ŠtB zaistila a v tú noc ho kruto bili. Po fronte ho zbavili zamestnania a preložili na iné miesto.

Len preto, že bol členom HSLS?

Nie, jedna skupina sa angažovala za Slovenský štát. A raz prišli, lebo vedeli, že otec má rozmnožovací stroj. Ten síce nefungoval, ale dal im ho, lebo povedali, že oni si ho opravia. Keď ich chytili tak zobrali aj otca. Vtedy dobili Benkoviča. Jeden z tej partie, Ján Macko, ešte žije. Bol predsedom tejto organizácie v Topoľčanoch a teraz už má 86 rokov, je na vozíku. Raz som bol s mamou za otcom v Bratislave. Bol tam štyri mesiace, potom bol súd a dostal oslobodzujúci rozsudok. Ale bol zbavený volebného práva a preložili nás na kopanice do Vrbového, u Lajdov. Potom cez prázdniny sa rodičom naskytla príležitosť a dostali sa do Ratnoviec pri Piešťanoch. Otec však zavčasu zomrel, nemal ani 61 rokov.

Kde ste teda vyrastali?

V Chrabranoch pri Topoľčanoch. Tam som vychodil päť tried rímskokatolíckej ľudovej školy a pokračoval som na gymnáziu v Topoľčanoch. Začal som v roku 1942, teda za prvej Slovenskej republiky. Keď som bol v treťom ročníku, vypuklo povstanie, takže do školy sme chodili zriedkavo až nás v novembri celkom uvoľnili a do školy sme sa vrátili až v máji do tzv. oslobodeného Československa. Zrejme komunisti zabudli na môjho otca a tak som sa dostal na medicínu do Bratislavy. Začal som v roku 1950 a skončil v roku 1956, teda za najsilnejšej komunistickej krutovlády. Chcel som doštudovať, preto som sa nijako neangažoval. Spomienka na otca mi bola výstrahou a s novým režimom som sa nikdy nestotožnil.

V tom čase absolventi škôl odchádzali pracovať na tzv. umiestnenky. Aj vy?

Isteže. Profesor mi oznámil, že mám Prešovský kraj a spýtal sa ma, či súhlasím. Ale nečakal na odpoveď. Všetci slobodní a bez angažovania sa v strane odchádzali na východ.

Bolo to tam také zlé?

Nerád na tie časy spomínam. Nebolo čo jesť, bol lístkový systém, k tomu v roku 1953 zlodejská zmena peňazí 1:50. Boli to veľmi ťažké roky. V Medzilaborciach ma hneď chceli dať na obvod Nová Poľana. V ňom bolo 6 dedín, ale len do dvoch sa dalo ísť sanitkou. Do ostatných len na koni alebo pešo. Nebola tam elektrina, nebolo sa kde stravovať, kde bývať. Povedal som, že ja tam nebudem, a tak ma dali na dva mesiace do Michaloviec. Vraj na školenie. Mesiac som bol na pôrodníci a druhý na chirurgii. Keď som sa v novembri vrátil, dostal som iný obvod, Vyšnú Radvaň. Tam už bola aj elektrina a navyše bola na trati medzi Humenným a Medzilaborcami, takže cestovanie bolo jednoduchšie.

Ráno ma aj so sestrou doviezli sanitkou a v ordinácii ma už čakalo vyše sto pacientov. Denne. Naspäť sme išli rýchlikom, ktorý odtiaľ išiel ako osobný vlak. Do Medzilaboriec som prišiel o štvrtej poobede a vtedy som prvý raz jedol. To boli strašné pomery. Jeden lekár mi rozprával aké choroby sa tam vyskytovali. V okolí bolo veľa vlkov i besnoty, záškrť. On chodil k pacientom na koni. Nepotreboval žiadne vyšetrovacie pomôcky. Röntgen nemal vybalený ani po troch rokoch. Poznal tých ľudí, vedel čo potrebujú. Väčšinou išlo o Rusnákov, takže som mal problém im rozumieť. Robil som všetko preto, aby som sa odtiaľ dostal.

Napokon sa vám to podarilo.

Ako?

Jediná možnosť bola, požiadať o preloženie z Prešovského kraja do bane Handlová. Prihlásil som sa do konkurzu o miesto závodného lekára a keďže sa nikto neprihlásil, vyhral som. Zostal som tam 4,5 roka.

Pracovali ste ako banský lekár záchranár?

Áno, každý mesiac sme mali povinnosť chodiť do bane k závalom a všelijakým úrazom. Teraz keď si na to spomeniem už by som tam nešiel. Bol som mladý, skôr som to bral ako dobrodružstvo. Mal som blízko domov do Piešťan, bol tam dobrý plat a už koncom 50-tych rokov som si mohol kúpiť auto.

Napriek tomu ste nezostali.

Ponúkali mi špecializáciu z internej medicíny a ja som chcel robiť očné lekárstvo. Vedel som, že keď zostanem, nikdy nebudem očným lekárom. Hovoril som riaditeľovi, že nemôžem zostať. Ale normálnym spôsobom som nemal šancu niečo zmeniť. Až keď sa otvorila bojnicka nemocnica a na moje miesto sa našla náhrada. V Handlovej som skončil 15. januára 1961 a v Bojniciach som nastúpil ako sekundárny lekár 25. februára 1961, teda už pri otvorení nemocnice. Zostal som tam až do 1. apríla 2011, takže pracoval som aj v dôchodkovom veku.

To je dlhý čas. Iste ste nezostali sekundárnym lekárom. Ako sa odvíjal váš život do roku 1989?

Nezostúpil som do strany ani pred rokom 1989, ani po ňom. Keď kolega,

Medzi politickými väzňami, druhú sprava.

Foto Vlastimil Morávek

ktorý založil očné oddelenie v bojnickej nemocnici odišiel v roku 1969 do Etiópie a už sa nevrátil, zverili mi zastupovanie na primariáte a neskôr som sa stal primárom. Celkom som sa venoval svojej profesii, publikoval som v odbornej tlači. Dosiaľ som mal uverejnených 41 článkov v našich ale aj nemeckých a amerických časopisoch. Nedávno som napísal článok, ako sa publikovalo za totality. Keď som chcel poslať nejaký článok do západného Nemecka, musel to podpísať riaditeľ nemocnice, aj kádrový. A schváliť to musel celozávodný výbor strany. Oni vôbec nechápali, že sféra odbornosti nemá hranice.

Priniesol vám rok 1989 novú perspektívu?

Akú, veď to boli necelé dva roky pred mojím odchodom do penzie. V roku 1997 som sa stal predsedom regionálnej organizácie PV ZPKO. Vývoj spoločnosti po roku 1989 nesplnil naše predstavy. Zločin zostal nepotreštaný, z bývalých komunistov sa stali demokrati, neoliberali, ovládajú všetky médiá, manipulujú s verejnou mienkou a robia z rádových občanov bezmyšlienkovitú masu hlupákov.

Predsa len po novembri '89 nastala veľká výmena lekárov - stráníkov na vedúcich postoch. Myslíte si, že ich nahradili rovnocenné kádre?

Neviem kto to vymyslel. Pamätám sa, že do klobúka sa dávali mená tých,

čo majú dôveru. Pri tom akte boli lekári aj sestry a jeden, čo to kontroloval, sa ešte nestihol stať členom strany. Bol iba kandidátom. Nuž také to boli veci.

A čo hovoríte na terajšie aktivity lekárov?

Držím im palce, lebo nemocnice ako akciové spoločnosti považujem za čosi neskutočne absurdné. Alebo tzv. jednoduchá chirurgia. Veď tí lekári vystačia so štyrmi diagnózami, viac sa nemusia učiť. Dnes nevychováajú lekári lekárov, ale firmy diktujú čo majú lekári robiť. A robíť budú to, čo robí biznis. Majú to ťažké, ale nech sa nedajú. Myslím si, že kádeháci nastrčili toho svojho ministra, aby presadil túto hlúpu reformu, a potom ho odkopnú. Pacienti však na to doplatia.

Takže zdravotníctvo nie je na dobrej ceste?

Kdeže. Veď to sú samé problémy. Čo robia s lekármi a vôbec tá myšlienka s akciovými spoločnosťami. Aké dobro už len môže urobiť akciová spoločnosť pre zdravie človeka? Nijaké, ona chce zarobiť. To je jednoznačné. Ja to už nechcem ani sledovať lebo ma to strašne dráždi. Už teraz sa lekári nešpecializujú. Chodil som často na moje staré pracovisko a neraz som im musel radiť, lebo o niektorých diagnózach nemali ani potuchy. Vývoj v zdravotníctve považujem za zneužitie slobody.

Eva Hromjáková

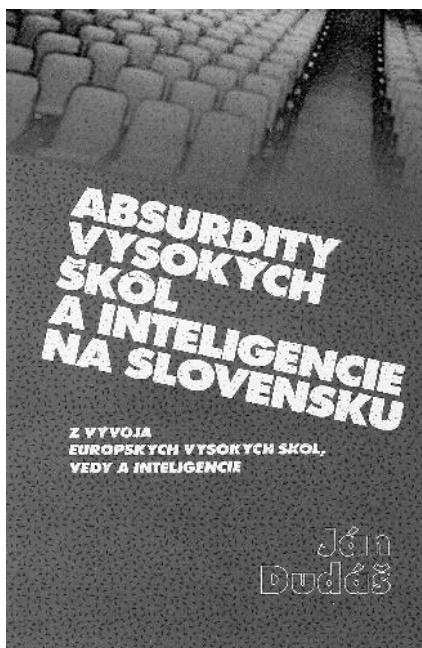
Dudáš o absurditách nielen na Slovensku

Nasledujúci výňatok je z knihy Jána Dudáša Absurdity vysokých škôl a inteligencie na Slovensku s podtitulom: Z vývoja európskych vysokých škôl, vedy a inteligencie. Knižka je novinkou vydavateľstva Spolku slovenských spisovateľov a významným, takmer encyklopedickým spôsobom mapuje vzdelanosť a miesta vzdelanosti nielen na Slovensku. Zaujme predovšetkým autorov kritický nadhľad a množstvo málo známej použitej literatúry.

Otrasný vplyv bolševikov na celkový život v Rusku a v celom ZSSR v rokoch 1917-1995 prezentovali pomerne podrobne autori A. N. Jakovlev a A. I. Solženicin a autor životopisu Lenina V. Liberda. Po októbrovom puči zavládol červený teror, panovala tam aziatská vraždiaca bezuzdnosť vládnucej KSSZ s obrovskými počtami zavraždených obetí a to bez súdnych pojednávania.

Za genocídu v Rusku a v celom ZSSR bola zodpovedná nová bolševická neruská vrchnosť so zmutovanou neonáboženskou ideológiou marxizmu-leninizmu. Počet obetí bolševizmu v ZSSR je strašný. Pokiaľ v Sacharovovom memorande uverejnenom v časopise Die Zeit (NSR) v roku 1967 bol uvedený počet obetí 10% - 15% z celového počtu obyvateľstva ZSSR, v sovietskych diplomatických kruhoch sa uvádzalo (samozrejme ústne a utajene) 40 miliónov obetí. No ešte vyššie počty obetí uviedol na základe štúdia dokumentov KGB hlavný ideológ perestrojky v ZSSR a to číslo je kolosálne mrazivé – najmenej 60 miliónov obetí (Jakovlev). A ešte vyšší počet bol uvedený na www.prop.sk 6.8.2008 : „A dejiny bolševizmu preliali podľa štatistiky profesora Kurganova krv na-

jmenej 66 miliónov.“ **Bol to najbarbarskejší teroristický politický režim s krutým terorom v dejinách.** Tieto počty obetí za zhruba 70 rokov vysoko prekročili počty obetí napríklad križiackych vojen počas dvoch storočí - asi 22 miliónov. **Keby bol zvíťazil Trockij, rothschildovský agent, ktorý bol jednou z najkrutejších figúr ruskej histórie, vinný za smrť miliónov ľudí, bol by pravdepodobne ešte krvilačnejší ako Stalin. Chcel svetovú revolúciu, Červená armáda išla na pomoc bolševickému puču v Nemecku cez Poľsko, no poľská armáda ju porazila.** Podľa niektorých autorov 1. svetová

vojna bola vyvolaná s cieľom politického preusporiadania sveta. Impulzom k nej bola vražda arcivojvodu Ferdinanda v Sarajeve slobodomurárom Gavrilom Principom v roku 1913. Podľa blízkeho priateľa Trockého – Rakovského (ktorého pravé meno bolo Chaim Rakover a ktorý zohral aktívnu rolu v dani štyroch socialistických strán – bulharskej, ruskej, francúzskej a rumunskej a ktorého v ZSSR odsúdili na smrť v rámci Stalinových čistiek trockistickej kliky v strane) za vraždu arci-

vojvodu Ferdinanda bol zodpovedný Trockij

[<http://www.savethemales.ca/001830.html>].

Realizácia puču nebola len záležitosťou ruských židov. Na podporu podvratnej činnosti v Rusku pretransportovali Nemci v zaplombovanom vagóne Lenina s najbližšími bolševikmi. Lenin dostal od Nemcov obrovskú sumu 50 miliónov zlatých mariek (V. Liberda). Historička uviedla (N. Naročnickaja) : „Nemci poslali do Ruska Lenina s premysleným plánom, aby spôsobil porážku Ruska...Berlín a Viedeň financovali bolševikov...Ruskú revolúciu nefinancovalo iba nemecké ríšske kancelárstvo a viedenské ministerstvo vojny, ale aj britská kráľovská pokladnica...L. George a lord Milner vyčlenili na financovanie ruskej revolúcie 21 miliónov rubľov...Jacob Schiff organizoval v amerických židovských kruhoch zbierky finančných prostriedkov „na oslobodenie od represívneho cárskeho režimu“...SŠA boli s bolševikmi v kontakte od samého začiatku, najmä na Sibíri a Ďalekom východe...americkí bankári zakázali Amerike boj s bolševikmi...Američania podporovali červených partizánov proti Kolčakovovi...“ Demokratická Amerika brala bolševikov ako partnerov na rokovanie, poskytovala im nemalú materiálnu pomoc...“ A neboli to jediné finančné zdroje. V rokoch 1905-1910 ruský cár uložil v šiestich bankách v SŠA spolu 900 000 000 USD. Jedna z nich, banka J. P. Morgan financovala Trockého – Bronsteina a bolševický puč vlastne z cárových peňazí. Lenin údajne vydal príkaz na vyvraždenie cárovej rodiny a ruskí judaisti dobre vedeli, že mŕtvy cár už peniaze späť požadovať nebude. Z menovaných banka Kuhn, Loeb & Co pre zmenu financovala Adolfa Hitlera.

Ďalšie veľké sumy mal cár uložené v bankách vo Veľkej Británii, Francúzsku a Nemecku (www.prop.sk 27.4.2010).

Popravení

Vrbický Tibor, 23.10.1921
-2.11.1951, velezrada, vyzvedačstvo
Velecký Vladimír, 21.8.1890
-8.11.1951, vyzvedačstvo, velezrada
Chovan Tomáš, 28.12.1926
-8.11.1951, velezrada, vyzvedačstvo, zbehnutie
Dlouhý Juraj, 23.4.1907
-8.11.1951, velezrada, vyzvedačstvo
Karolík Jozef, 25.9.1930
-11.11.1952, velezrada, vyzvedačstvo
Volek Boris, 26.8.1928-11.11.1951, velezrada, vyzvedačstvo
Kučera Jozef, 15.1.1916
-14.11.1952, velezrada, vyzvedačstvo
Uličný Bartolomej, 12.1.1923
-30.11.1954, velezrada

Umučení

Alexander Šindelár 23. 2. 1888
- 2. 11. 1947
Vojtech Urban 7. 7. 1906
- 10. 11. 1962

Zabití na úteku

Ján Vlk 29. 5. 1908 - 13. 11. 1962
Štefan Korček 9. 8. 1898- 4. 11. 1949
Tomáš Čermák 27. 5. 1927
- 8. 11. 1951

Odsúdení nad 10 rokov

Blahová Mária, odsúdená
6.11.1950 na 10 r., príprava úkladov, vojenská zrada
Gába František, odsúdený
13.11.1952 na 15 rokov, velezrada
Hrivnáková Júlia, odsúdená
8.11.1952 na 15 r., velezrada
Kolek Juraj, odsúdený 5.11.1950 na 12 r., združovanie proti štátu
Korda Eugen, odsúdený
13.11.1952 na 16 r., velezrada, vyzvedačstvo
Frolek Ján, odsúdený 22.11.1952 na 23 r., velezrada, lúpež
Gvora Peter, odsúdený
22. 11. 1952 na doživotie, velezrada
Andrássy Lajoš, odsúdený
14.-16.11.1955 na 15 r.
Gápel Viliam, odsúdený
28.11.1952 na 15 r., vyzvedačstvo
Krajčír Emil, odsúdený 23.11.1953 na 18 r., velezrada, vyzvedačstvo

Bradiak Štefan, odsúdený
8.11.1952 na 20 r., velezrada, vyzvedačstvo
Brodňanský Pavol, odsúdený
8.11.1952 na 22 r., velezrada, vyzvedačstvo
Dobrodej Pavol, odsúdený
8.11.1952 na 20 r., vyzvedačstvo
Kováčová Viktória, odsúdená
8.11.1952 na 23 r., velezrada, vyzvedačstvo
Petrek Jozef, odsúdený
15.11.1949 na 12 r.
Šida Leopold, odsúdený 8.11.1952 na 25 r. velezrada

Kramár Eugen, odsúdený
v novembri 1952 na 14 r., velezrada a špionáž
Meško Ľudovít, odsúdený
9.11.1951 na 17 r., velezrada, vyzvedačstvo
Nádaský Vendelín, odsúdený
13.11.1952 na 13 r., velezrada, vyzvedačstvo
Sirácky Ján, odsúdený 14.10.1950 na 20 r., velezrada, vyzvedačstvo
Svoreň Juraj, odsúdený
13.11.1952 na 13 r., velezrada, vyzvedačstvo
Haba Milan, odsúdený 26.11.1948 na 10 r., vojenská zrada
Kratochvíla Jozef, odsúdený
24.11.1952 na 12 r., velezrada, vyzvedačstvo
Vaškovič Jozef, odsúdený
24.11.1952 na 12 r., velezrada
Lukáč Ján, odsúdený 27. 11. 1951 na 10 r., velezrada

Pukančík Pavel, odsúdený
9.11.1955 na 12 r., velezrada, vyzvedačstvo
Vasíl Michal, odsúdený 16.11.1950 na 4 r. a 21.4.1952 na 12 r.
Andráši Ľudovít, odsúdený
5.11.1952 na 15 r., velezrada
Barač Valér, odsúdený 26.11.1949 na 12 r., velezrada
Benčo Andrej, odsúdený
12.11.1953 na 17 r., velezrada
Kováčová Věra, odsúdená
17.11.1948 na 17 r., vyzvedačstvo proti spojencovi
Lihotský Jozef, odsúdený
10.11.1950 na 20 r., vyzvedačstvo proti spojencovi
Hýroš Karol, odsúdený 30.11.1950 na 12 r., velezrada
Tatranská Klára, odsúdená
21. 11. 1958 na 13 r.
Kolba Juraj, odsúdený 8.11.1950 na 13 r., velezrada
Uhrín Martin, odsúdený 8.11.1950 na 12 r., velezrada
Novák Stanislav, odsúdený
9.11.1950 na 18 r.
Vápeník Ľudovít, odsúdený
8.11.1952 na 18 r., velezrada
Ďubek Karol, odsúdený
3.11.1949 na 10 r., velezrada
Kolenčík Juraj, odsúdený
8.11.1950 na 10 r., velezrada
Masárik Jozef, odsúdený
23.11.1948 na 20 r., vojenská zrada
Podolák Jozef, odsúdený
26.11.1948 na 10 r., vojenská zrada
Homola Alfonz, odsúdený
20.11.1951 na 18 r., vyzvedačstvo
Salviány Aladár, odsúdený
15.11.1962, sabotáž, poburovanie
Šefčík Ján, odsúdený 3.11.1949 na 25 r., vyzvedačstvo, neoprávnené opustenie územie republiky a neuposlušnosť výzvy k návratu
Uhlár Štefan, odsúdený
14.12.1950 na 12 r., velezrada
Kňazko Juraj, odsúdený
13.11.1952 na 13 r., velezrada, vyzvedačstvo
Halko Anton, odsúdený 1.11.1972 na 17,5 r., vyzvedačstvo, ohrozenie štátneho tajomstva
Gabura Juraj, 17.1.1915, odsúdený
22.11.1952 na doživotie, velezrada.

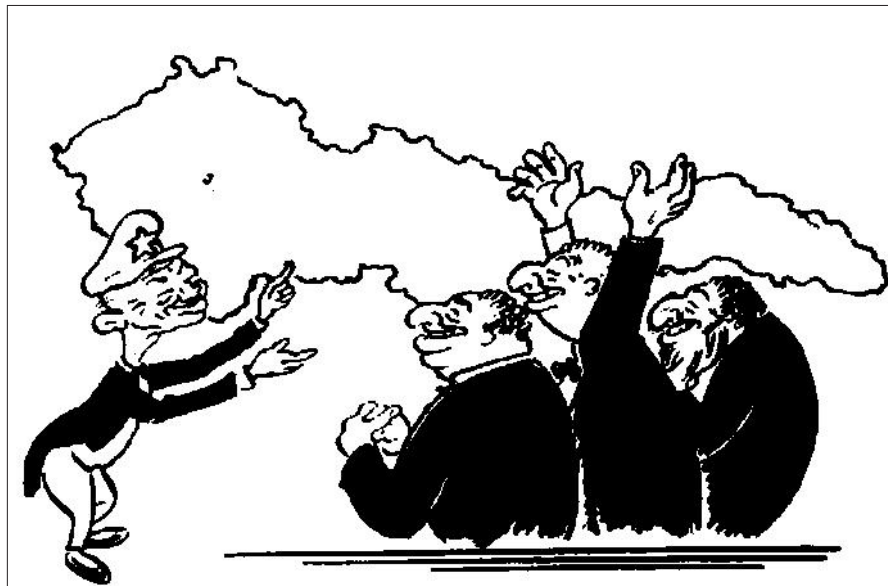
Beneš verzus Tiso

V desiatom čísle Svedectva ste pod autentickým dokumentom o neudelení milosti bývalému prezidentovi SR Jozefovi Tisovi urobili chybu – opačne ste uviedli mená. Nemala tam byť Benešova vláda a prezident Gottwald, ale naopak.

Podstatné však je, že prezident Beneš nemusel žiadať vládu o odporúčanie o milosť, z jeho strany išlo o alibizmus, pretože sám vyvinul veľkú aktivitu, aby Tiso dostal trest smrti.

Beneš bol zvolený za prezidenta aj pomocou poslancov za HSĽS. Vtedy povedal, že to Slovákom nezaбудne a dá im autonómiu. Avšak po druhej svetovej vojne sa Slovákom pomstil.

Beneš abdikoval z funkcie prezidenta 5.10.1938 a najskôr emigroval do USA, kde sa stal profesorom na univerzite v Chicagu. V lete roku 1939 sa presťahoval do Londýna. Beneš 12.12.1943 v Moskve podpísal zmlu-

„Beneš predáva vzdušné zámky.“ (Karikatúra, ktorá sa v českej tlači objavila pri príležitosti 4. výročia vzniku Protektorátu, 15.3.1943)

vu o priateľstve a povojnovej spolupráci a žiadal od Sovietov obnovenie ČSR. Ďalej potrestanie Nemcov za rozbitie republiky a Slovákov za Slovenský štát a to tak, aby ich v budúcnosti prešla chuť mať svoj štát. Kým prezident Tiso sa usiloval, aby Slováci počas druhej svetovej vojny mali čím menej obetí na životoch, Beneš z Londýna organizoval diverzné akcie, ktoré si vyžiadali tisíce obetí. Po vojne sa vrátil do Prahy opomenúc svoju abdikáciu a ujal sa funkcie prezidenta.

Tiso odsúdil tzv. národný súd v Bratislave. Predseda súdu Igor Daxner v Topoľčiankach, kde Beneš letoval

a kam ho prišla pozdraviť delegácia SNR, dostal usmernenie, že Tiso musí dostať trest smrti. O tom podal dôvernú správu minister Ivan Pietor. Beneš mal teda významný podiel na smrti Tisa. Dnes je Beneš označovaný za demokrata a Tiso za zločinca. Veľakrát opakovaná lož sa stala pravdou...

Revízia Tisovho procesu sa zatiaľ nemôže uskutočniť preto, lebo z. č. 119/90 o mimosúdnych rehabilitáciách sa môže vzťahovať len na politické procesy od roku 1948. Povojnová pomsta preto dodnes nie je doriešená.

Elena Krištofová

Aktivity Predsedníctva PV ZPKO

■ **Arpád Tarnóczy, predseda PV ZPKO a člen Správnej rady ÚPN** na zasadnutí rady 30.9.2011 upozornil na chýbajúce školské učebnice dejín z obdobia 1939-1990, na absenciu centrálného pamätníka 3. odboja a požiadal ústav, aby inicioval zmenu zákona o protikomunistickom odboji tak, aby odboj so zbraňou nebol prekážkou na priznanie štatútu účastníka protikomunistického odboja. Správna rada ÚPN prijala uznesenia, ktorými ukladá riaditeľovi sekcie vedeckého výskumu pripraviť analýzu o možnosti prípravy učebnice pre školy, a Ing. Marte Košíkovej predložiť správu o činnosti komisie, zriadenej za účelom zabezpečenia výstavby centrálného pamätníka protikomunistického odboja a obetí komunizmu

v Bratislave i rekonštrukciu pamätníka v Ružinovskom cintoríne.

■ **Kontrolná komisia PV ZPKO** (Ing. Ján Brichta a Anton Tomík) 29.9.2011 vykonala kontrolu hospodárenia s finančnými prostriedkami v RO PV ZPKO v Banskej Bystrici. Kontrolou neboli zistené žiadne nedostatky, avšak predseda RO PV ZPKO dostal upozornenie, aby štvrtročné vyúčtovanie finančných prostriedkov zasielali do ústredia načas.

■ **Ministerstvu vnútra SR** bola odoslaná žiadosť o poskytnutie finančnej pomoci za nájom regionálnych kancelárií v sume 2163 eur vzhľadom na to, že v roku 2011 bola o 30 percent krátená dotácia na činnosť organizácie.

PRIPOMÍNAME SI

V októbri 2011 sa dožili významného životného jubilea **80 rokov MUDr. Teodor Streicher** z Bojníc a **50 rokov Marika Tarnóczyová** z Novák. Jubilantom oneskorene, ale úprimne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme veľa pevného zdravia.

V novembri si pripomínáme životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov

60 rokov

Fiřová Anna, Banská Bystrica 1.11.1951

65 rokov

Krížovský Miroslav, Žilina 1.11.1946
Křmáriková Elena, Lučenec 21.11.1946

70 rokov

Kováčiková Mária, Banská Bystrica
15.11.1941

75 rokov

Jeřová Margita, Spišské Vlachy 5.11.1936
Čanecká Anna, Skalité 13.11.1936

80 rokov

Vyzvári Vladimír, Bratislava 7.11.1931
Pribiš Karol, Borský Sv. Jur 14.11.1931

81 rokov

Lichtmaneggerová Irena, Lučenec
23.11.1930

82 rokov

Burian Viliam, Nitra 27.11.1929
Bukovcová Anna, Banská Bystrica

25.11.1929

Neštrák Felix, Sered' 19.11.1929

83 rokov

Ing. Brichta Ján, Bratislava 8.11.1928

Fiřová Pavlína, Heľpa 3.11.1928
Poliaková Mária, Banská Bystrica

28.11.1928

Patka Ján, Sekule 17.11.1928

84 rokov

Hlubíková Františka, Bratislava 6.11.1927

85 rokov

Hradiská Veronika, Dlhé Stráže 5.11.1926

Stančík Jozef, Banská bystrica 8.11.1926

Popálená Mária, Zvolen 11.11.1926

Popovič Štefan, Lučenec 15.11.1926

86 rokov

Mišeje Adalbert, USA 5.11.1925

Škrabák Jozef, Trnava 28.11.1925

Macko Ján, Chrabrany 9.11.1925

87 rokov

Gašpar Ján, Banská Bystrica 16.11.1924

88 rokov

Hritz Martin, Levoča 1.11.1923

Horváth Jozef, Križovany 30.11.1923

90 rokov

Ing. Madunický Ervín, Bratislava

23.11.1921

Matejka Vladimír, Bratislava 20.11.1921

Kleinová Gabriela, Bratislava 2.11.1921

91 rokov

Ursíniová Mária, B. Bystrica 14.11.1920

92 rokov

Hvizdoš Ján, Kluknava 13.11.1919

Šimko Daniel, Cífer 4.11.1919

98 rokov

Korecová Mária, Nitra 14.11.1913

Ústredie a redakcia jubilantom srdečne blahoželajú.

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 86 rokov, 14. septembra 2011, opustila rady členskej základne Regionálnej pobočky v Trenčíne pani **Ludmila ŠANDORFIOVÁ**. Posledná rozlúčka sa konala na miestnom cintoríne v Púchove.

† Naše rady opustil 28.10.2011 dlhoročný predseda regionálnej pobočky PV ZPKO v Martine **Dušan ŽINGOR**. Posledná rozlúčka sa konala 31.10.2011 na cintoríne v jeho rodnej Bystričke

Ústredie a redakcia vyslovujú pozostalým úprimnú sústrasť.

**Dotíklo srdce
Dušana Žingora**

Len dva dni po spoločnom stretnutí vo Vysokých Tatrách sme sa dozvedeli neočakávanú správu o ukončení životnej púte nášho brata, priateľa, kolegu, blízkeho a dobrého človeka, ktorého sme si vážili a mali radi. Z jeho prítomnosti na stretnutiach vyžarovala vzácna životná sila, istota, zdroj radosti a spolupatričnosti. Ako sedemročný stratil otca, ktorý sa dostal do súkolia komunistického mašinérie. Vo vykonštruovanom a nezákonnom procese bol Štátnym súdom v Bratislave odsúdený a rukou kata pripravený o život.

Dušan Žingor bol 21 rokov členom našej organizácie, 15 rokov pôsobil ako predseda martinskej okresnej pobočky. Posledná rozlúčka so zosnulým bratom sa konala 31.10. 2011 v Dome smútku na cintoríne v Bystričke pri Martine. Jeho pamiatke sa prišli pokloniť priatelia - kolegovia z viacerých regiónov Slovenska. Za našu organizáciu rozlúčkový prejav predniesol predseda Arpád Tarnóczy.

Priateľ náš, odpočívaj v pokoji!
Anna Fodorová
predsedníčka RO PV ZPKO Žilina

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Ing. Ondrejka Jozef, Malacky

10 EUR

Darcovi vyslovujeme úprimné poďakovanie.

Pozvánka na konferenciu

Ústav pamäti národa a Európska sieť Pamäť a solidarita v spolupráci so zahraničnými partnermi (Ústav pre štúdium totalitných režimov, Česká republika; Ústav národnej pamäti, Poľsko a Ústav pre dejiny maďarskej revolúcie 1956, Maďarsko), s domácimi partnermi (Konfederácia politických väzňov Slovenska a Politickí väzni – Zväz protikomunistického odboja) a s finančnou podporou Medzinárodného vysehradského fondu (www.visegradfund.org) usporiadajú medzinárodnú vedeckú konferenciu **PROTIKOMUNISTICKÝ ODBOJ V STREDNEJ A VÝCHODNEJ EURÓPE, ktorá sa uskutoční v Bratislave v dňoch 14. – 16. novembra 2011.**

Cieľom konferencie bude prezentovať najnovšie výsledky výskumu vedcov z humanitných odborov na tému protikomunistického odboja.

Pozvánka

Bratislavská pobočka PV ZPKO pozýva svojich členov a všetkých odporcov komunistického režimu na pietnu spomienku, ktorá sa uskutoční **16. 11. 2011 o 11. 00 hod.** pri pamätníku obetiam komunizmu na Jakubovom námestí v Bratislave.

Materiál pre rokovanie Rady Národného výboru hlavného mesta SSR

Bratislava, dňa 29. 6. 1971.

S P R Á V A

o politicko-cirkevnej situácii v Bratislave za obdobie rokov
1968 - 1971.

Predkladá: Dr. Štefan Šinkulák, vedúci odboru kultúry.

Návrh na uznesenie tvorí záverečnú samostatnú časť tejto správy.

Vypracoval: Ján Masaryk - cirkevný tajomník.

Na rokovanie Rady NVB prizvať: Jána Masaryka, cirkev. tajomníka.

/ počet strán spolu 15 + uznesenie. /

Úvod: Náboženstvo zostáva aj naďalej jednou z najmasovejších a
socializmu najnebezpečnejších ideológií.

Nie je len prežitkom minulosti, ale aj relatívne autonómny a živý organizm, schopný prispôbovať sa novým podmienkam sú-časnej spoločnosti. Hlavným cieľom činnosti cirkvi je dostať sa do centra diania našej spoločnosti a ovplyvňovať ju zvnútra v duchu náboženských ideológií. O tom svedčí aj aktivita a činnosť cirkvi a náboženských organizácií v poslednom období a najmä v rokoch 1968-69.

V hlavnom meste SSR máme t.č. 27 štátom platených duchovných. Z toho rínekot. 36. Priemerný plat duchovného je 1.217 Kčs / mes. Ročné MF cca 970 tisíc Kčs. Oprava a údržba cirkevných pamiatkových objek-
tov 3,5 mil. Kčs.

Politicko-cirkevná situácia: Cirkvi a náboženské spoločnosti po januári 1968 ostro vystupovali a požiadavkou upraviť pomer medzi štátom a cirkvou v ich prospech, za otvorenie priestoru pre ich širokú náboženskú činnosť. Vystupovali s heslami "ahumanizovať marxizmus" a "pokresťančiť ateizmus". Tieto požiadavky katolíckej cirkvi obsahovalo memorandum biskupov z marca 1968 a potom vyhlásenie zástupcov kňazov.

V Bratislave nastoľovali požiadavky najmä mladí kňazi - kapláni za výdatnej pomoci laického apoštolátu / Trizuljak, Hložník, Gustáv Va-
lach /. Medzi progresívnych patrili kapláni Javor, Varga, Čierny, Formánek, Prochádzka, Dubec, Sokol a Mikulka. Všetci už boli z Bratislavy prelože-
ní, aby nemohli negatívne vplyvať na výchovu študujúcej mládeže.

Na organizovaných púťach v máji a septembri 1968 do Vatikánu sa zú-
časnilo z Bratislavy 400 - 500 osôb.

To, že učitelia po januári 1968 začali verejne chodiť do kostola, iní boli pasívni a rozkolísaní, len napomáhala ešte viac, že sa zvyšoval počet žiakov prihlásených na náboženskú výchovu.